

Sygn. akt VIII C 1478/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 18 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2017 roku w Łodzi

sprawy z powództwa (...) spółka z o.o. w G.

przeciwko A. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej A. S. na rzecz powoda (...) spółka z o.o. w G. kwotę 2.522,05 zł. (dwa tysiące pięćset dwadzieścia dwa złote pięć groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od dnia 6 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 40,56 zł. (czterdzieści złotych pięćdziesiąt sześć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,

2. oddala powództwo w pozostałej części.

Sygn. akt VIII C 1478/17

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 6 grudnia 2016 roku w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w G., reprezentowany przez pracownika, wniósł o zasądzenie od pozwanej A. S. kwoty 4.847,87 zł. z umownymi odsetkami w wysokości 14 % od kwoty 4.800 zł. oraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 47,87 zł. od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwana zaciągnęła pożyczkę w kwocie 4.800 zł. Zgodnie z umową pożyczki pozwana powinna zwrócić kwotę pożyczki w 40 tygodniowych ratach po 120 zł. A. S. nie dopełniła obowiązków wynikających z powyższej umowy i do dnia wniesienia pozwu nie dokonała żadnej wpłaty na poczet zadłużenia. Powód wypowiedział umowę pismem z dnia 4 października 2016 r. z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia, w związku z czym niezapłacona kwota z tytułu mowy pożyczki stała się wymagalna w dniu 10 listopada 2016 r. Na dochodzoną pozewem kwotę składa się 4.800 zł. tytułem należności głównej oraz 47,87 zł. tytułem skapitalizowanych odsetek za okres od dnia następnego po dniu wymagalności roszczenia do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu.

(pозew- k. 2- 4)

Nakazem zapłaty z dnia 6 marca 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie zasądził od A. S. na rzecz powoda dochodzoną pozewem kwotę wraz z odsetkami umownymi i ustawowymi oraz kwotę 61,61 zł. tytułem zwrotu kosztów postępowania.

(nakaz zapłaty k. 5)

Sprzeciwem wniesionym w dniu 21 marca 2017 r. pozwana wniosła o rozłożenie należności na raty po 200 zł. miesięcznie z uwagi na trudną sytuację majątkową.

(sprzeciw k. 5 v.)

Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania do Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi z uwagi na złożenie sprzeciwu.

(postanowienie k. 9)

Pismem z dnia 1 sierpnia 2017 r. powód podtrzymał stanowisko przedstawione w pozwie wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Z faktu nie kwestionowania przez A. S. zawarcia z powodem umowy pożyczki oraz wysokości dochodzonej pozewem kwoty, powód wywiódł, że pozwana uznała roszczenie w całości. Poza tym jako niewłaściwe uznanie powództwa powinien zostać potraktowany wniosek A. S. o rozłożenie świadczenia na raty, na co zresztą strona powodowa nie wyraziła zgody z uwagi na nieudowodnienie przez pozwaną jej sytuacji majątkowej.

(pismo powoda k. 14- 15, pozew wniesiony na urzędowym formularzu k. 16- 17)

Do zamknięcia rozprawy stanowisko stron nie uległo zmianie.

(protokół rozprawy k. 35)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 lipca 2016 r. A. S. zawarła z (...) spółka z o.o. w G. umowę pożyczki nr (...) w wysokości 4.800 zł. Pozwana zobowiązała się do poniesienia prowizji w wysokości 2.300 zł., wymagalnej w dniu zawarcia umowy, która stanowiła całkowity koszt pożyczki. Umowa została zawarta do dnia 12 maja 2017 r. Strony umówiły się, że całkowita kwota pożyczki zostanie zapłacona w 40 tygodniowych ratach po 120 zł. Zgodnie z § 7 ust. 1 w razie zwłoki pożyczkobiorcy z zapłatą dwóch pełnych rat pożyczki w terminach pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę pożyczki z zachowaniem 30- dniowego terminu wypowiedzenia, o ile uprzednio dokonał listownego przedsądowego wezwania pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, które okazało się bezskuteczne. W myśl § 7 ust. 2 w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki przez pożyczkobiorcę, pożyczkodawca miał prawo do naliczania odsetek za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie.

(umowa pożyczki k. 18).

Jednocześnie A. S. złożyła wniosek o dokonanie potrącenia prowizji z wypłaconej Całkowitej Kwoty P., czyli potrącenie wierzytelności powoda o zapłatę kwoty prowizji z wierzytelnością przysługującą pozwanej wobec powoda o wypłatę Całkowitej Kwoty P..

(wniosek o dokonanie potrącenia k. 19)

Poza tym w związku ze złożeniem powyższego wniosku oraz dokonaniu potrącenia wierzytelności powoda o zapłatę kwoty prowizji z wierzytelnością przysługującą pozwanej wobec powoda o wypłatę Całkowitej Kwoty P., A. S. zawarła z powodem aneks nr (...), w którym wyraziła zgodę na sfinansowanie zapłaty kwoty Prowizji z kwoty pożyczki. Strony potwierdziły, że na skutek potrącenia pożyczkodawca pozostaje zobowiązany względem pożyczkobiorcy do zapłaty kwoty z tytułu udzielonej pożyczki w wysokości 2.500 zł.

(aneks nr (...) do umowy)

Pismem z dnia 13 września 2016 r. (...) spółka z o.o. w G. wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 600 zł. tytułem zaległego zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki.

(pismo powoda k. 21).

Pismem z dnia 4 października 2016 r. (...) spółka z o.o. w G. wypowiedziała pozwaną umowę pożyczki z dnia 29 lipca 2016 r. z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia.

(pismo powoda k. 22, dowód nadania k. 23).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych wyżej dowodów w postaci dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron procesu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało częściowemu uwzględnieniu.

(...) spółka z o.o. w G. dochodziła od pozwaną kwoty 4.847,87 zł., w tym kwoty 4.800 zł. z umownymi odsetkami w wysokości 14 % tytułem udzielonej w dniu 29 lipca 2016 r. pożyczki oraz kwoty 47,87 zł. z ustawowymi odsetkami tytułem skapitalizowanych odsetek za okres od dnia następnego po dniu wymagalności roszczenia do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu. Pozwana wniosła o rozłożenie należności na raty po 200 zł. miesięcznie.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem strony powodowej wyrażonym w piśmie z dnia 1 sierpnia 2017 r., że powyższe stanowisko pozwaną należy ocenić jako tzw. „niewłaściwe” uznanie długu, które można określić jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu. Niewłaściwe uznanie długu jest oświadczeniem wiedzy zobowiązanego, wyrazem jego świadomości istnienia skierowanego przeciwko niemu roszczenia (vide: uchwała Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 30 grudnia 1964 r., III PO 35/64, OSNC 1965/6/90; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 czerwca 2005 r., I ACa 171/05, LEX nr 164613; „Kodeks cywilny. Komentarz” pod red. E. Gniewka, P Michnikowskiego, wyd. 5, C.H. Beck). W literaturze przedmiotu i w orzecznictwie przeważa więc obecnie stanowisko, że tzw. uznanie właściwe jest oświadczeniem woli, natomiast tzw. uznanie niewłaściwe stanowi tylko oświadczenie wiedzy. Sąd miał na uwadze także uchwałę składu siedmiu sędziów z dnia 30 grudnia 1964 r. (OSNCP z 1965 r. póź. 90), odnośnie kwestii charakteru prawnego uznania roszczenia w jego postaci tzw. właściwej i niewłaściwej. Sąd Najwyższy stwierdził, iż „właściwe uznanie roszczenia” stanowi czynność prawną, której treścią jest ustalenie zakresu istniejącego długu, podczas gdy tzw. „uznanie niewłaściwe” jest oświadczeniem wiedzy, jednostronnym przyznaniem faktów, dla skuteczności którego nie jest wymagana żadna szczególna forma i które może być także dorozumiane, np. na skutek częściowego wykonania zobowiązania, prośby dłużnika o odroczenie terminu płatności lub też jak to miało miejsce w przedmiotowej sprawie - prośby o rozłożenie należności na raty. Zgodnie z powołanym przez stronę powodową w piśmie z dnia 1 sierpnia 2017 r. art. 213 § 2 kpc sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Jednak Sąd dokonał odmiennej niż powód oceny stwierdzając, że niewłaściwe uznanie długu przez pozwaną jest częściowo sprzeczne w prawem, a mianowicie w zakresie kwoty 2.300 zł.

Nie ulega wątpliwości, że strony zawarły w dniu 29 lipca 2016 r. umowę pożyczki. Zgodnie z art. 720 § 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Z treści umowy wynika, że pozwana zobowiązała się do poniesienia prowizji w wysokości 2.300 zł., wymagalnej w dniu zawarcia umowy, która stanowiła całkowity koszt pożyczki. W myśl przepisu art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem ograniczającym swobodę umów jest między innymi przepis art. 385¹ § 1 k.c., który znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich.

Zgodnie z jego treścią, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki

w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Przepis ten stanowi nadto, iż nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.). Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że w odniesieniu do zastrzeżonej w umowie prowizji należy przyjąć, że postanowienia umowne odnośnie dopuszczalności naliczenia takiej opłaty nie były z pozwaną jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie z uwagi na wysokość prowizji w stosunku do kwoty udzielonej pożyczki, kształtują jej obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwanej, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Przedmiotowa umowa pożyczki została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem. Pozwana jako pożyczkobiorca nie miała rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych, które zostały jej narzucone przez pożyczkodawcę. Powód posługiwał się wzorcem umowy, zaś kwestionowane postanowienie umowne zostało przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwanej jako konsumentowi przez kontrahenta. Postanowienie umowne zawarte w § 3 ust. 2 w/w umowy kształtuje określony obowiązek konsumenta, w sposób niezgodny z dobrymi obyczajami, gdyż zastrzega obowiązek poniesienia opłaty w zbyt wygórowanej wysokości. Dlatego też Sąd uznał, że niewłaściwe uznanie powództwa przez A. S. w części dotyczącej kwoty 2.300 zł, było zgodnie z art. 213 § 2 kpc sprzeczne z prawem. Na marginesie należy zauważyć, że powód zastrzegł w umowie prawo do naliczania odsetek umownych za zwłokę. W myśl § 7 ust. 2 w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki przez pożyczkobiorcę, pożyczkodawca ma prawo do naliczania odsetek za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie.

Jednocześnie z zawarciem umowy pożyczki A. S. złożyła wniosek o dokonanie potrącenia prowizji z wypłaconej kwoty pożyczki, czyli wyraziła zgodę na sfinansowanie zapłaty kwoty prowizji z kwoty pożyczki. W ten sposób pozwana z tytułu udzielonej pożyczki otrzymała kwotę 2.500 zł. W związku z tym wyłącznie w zakresie wypłaconej pozwanej kwoty pożyczki, Sąd uznał roszczenie powoda za zasadne, gdyż wierzytelność powoda o zapłatę kwoty 2.300 zł. z tytułu prowizji należy uznać za nieistniejącą z przyczyn, o których była mowa powyżej. Dlatego też dokonane przez strony w aneksie nr (...) do umowy potrącenie prowizji z wypłaconej kwoty pożyczki, nie mogło odnieść skutku umorzenia wierzytelności z tytułu udzielenia pożyczki o kwotę 2.300 zł. tytułem prowizji. Skoro strona powodowa udzieliła faktycznie A. S. pożyczki w kwocie 2.500 zł., to zgodnie z treścią art. 720 § 1 kc mogła skutecznie żądać zwrotu tylko tej samej ilości pieniędzy.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, przy czym dłużnik jest w opóźnieniu jeżeli nie spełnia świadczenia w określonym terminie. Jeżeli zaś stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe; jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy (art. 481 § 2 k.c.). W myśl § 7 ust. 2 łączącej strony umowy, w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki przez pożyczkobiorcę, pożyczkodawca ma prawo do naliczania odsetek za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie. Dlatego też Sąd zasądził kwotę 22,05 zł. tytułem skapitalizowanych odsetek od dnia następnego po dniu wymagalności roszczenia, czyli od dnia 11 listopada 2016 r. do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu, czyli do dnia 5 grudnia 2016 r. Ponadto Sąd zasądził odsetki umowne w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od kwoty 2.522,05 zł. (2.500 zł. plus 22,05 zł.).

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu art. 100 k.p.c.

w zw. z art. 98 k.p.c., gdyż strona powodowa wygrała sprawę w 52 % i dlatego w takim stopniu należy się jej zwrot kosztów procesu. Na koszty poniesione przez stronę powodową w łącznej wysokości 78 zł. złożyły się: opłata od pozwu-

61 zł. i opłata skarbową od pełnomocnictwa- 17 zł. Mając na uwadze powyższe należało zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę 40,56 zł. (78 zł. * 52 %).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.